

TUTKINTOSÄÄNTÖ

Ylläpitäjä	Koulutuksen tukipalvelut
Hyväksyjä	HAMK Oy:n hallitus
Voimassa	1.8.2023 alkaen

Sisällysluettelo

1.	Johdanto.....	4
2.	Koulutusten ja opetustarjonnan suunnittelu.....	4
2.1	Koulutusten suunnittelu.....	4
2.2	Jatkuva oppiminen.....	5
2.3	Opetustarjonnan suunnittelu.....	5
2.3.1	Tutkintojen ja opintojen tavoitteet.....	5
2.3.2	Tutkintojen ja opintojen rakenne.....	6
2.3.3	AMK ja ylempien AMK-tutkintojen linjaukset.....	7
3.	Opiskelijavalinta.....	8
3.1	Valintaperusteet.....	8
3.2	Opiskelijaksi ottaminen.....	9
3.2.1	Tutkinto-opiskelijaksi ottaminen.....	10
3.2.2	Kaksois- ja yhteistutkinto-opiskelijaksi ottaminen.....	10
3.2.3	Opiskelijaksi ottaminen opettajankoulutukseen.....	10
3.2.4	Opiskelijaksi ottaminen erikoistumiskoulutukseen.....	10
3.2.5	Polkuopintoihin ja avoimen AMKin opintoihin ilmoittautuminen.....	11
3.2.6	Muutoksenhaku.....	11
4.	Opiskeluoikeus.....	11
4.1	Ilmoittautuminen.....	11
4.1.1	Ilmoittautumisen laiminlyöminen.....	12
4.1.2	Poissaolevaksi ilmoittautuminen.....	12
4.2	Opiskeluun liittyvät maksut.....	13
4.2.1	Lukuvuosimaksut ja apurahat.....	13
4.2.2	Avoimen AMKin maksut.....	14
4.2.3	Erikoistumiskoulutusten maksut.....	14
4.3	Opiskeluoikeusaika.....	14
4.3.1	Opiskeluoikeusajan poikkeustilanteet.....	15
4.4	Harkinnanvarainen lisääika.....	15
4.5	Opiskeluoikeuden menettäminen.....	16
4.5.1	Uudelleen myönnettävä opiskeluoikeus.....	16
4.6	Opiskeluoikeuden peruuttaminen ja palauttaminen.....	17
4.6.1	Muutoksenhaku.....	18
4.7	Eroaminen.....	18
5.	Opintojen suunnittelu.....	18
5.1	Ohjaus ja HOPS.....	18
6.	Opintojen suorittaminen.....	19
6.1	Harjoittelu.....	19
6.2	Opiskelijavaihto ja kaksoistutkinnot.....	19
6.3	Opetuskieli ja kielitaito.....	20
6.4	Opinnäytetyö ja kypsyysnäyte.....	21
6.4.1	Muutoksenhaku.....	21
6.5	Osaamisen arviointi ja osaamisen tunnustaminen.....	22
6.5.1	Muutoksenhaku.....	22
6.6	Tekoälypohjaisten sovellusten käyttö HAMKissa.....	23
7.	Valmistuminen ja todistukset.....	24
7.1	Tutkintotodistukset.....	25
7.2	Opettajankoulutuksen todistukset.....	25
7.3	Erikoistumiskoulutusten todistukset.....	26
7.4	Korkeakouludiplomit ja osaajakoulutukset.....	26

8.	Muut ohjeet	26
8.1	Yhdenvertaisuus, saavutettavuus ja esteettömyys	26
8.2	Turvallisuus ja järjestys	26
8.2.1	Häirintätilanteet ja vilppi	27
8.2.2	Varoituksen antaminen	27
8.2.3	Huumausainetestaus	28
8.3	Tutkintolautakunta.....	28

1. Johdanto

Hämeen ammattikorkeakoulun (HAMK) tutkintosääntö perustuu ammattikorkeakoululakiin, asetukseen ammattikorkeakouluista, muihin ammattikorkeakouluja koskeviin säännöksiin sekä HAMKin johtosääntöön sekä visioon ja strategiaan.

[Ammattikorkeakoululaki 932/2014](#)

[Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 1129/2014](#)

[HAMK 2030 Visio ja strategia](#)

Tutkintosääntö koskee ammattikorkeakoulututkintoja, ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja, ammatillista opettajankoulutusta, avointa ammattikorkeakouluopetusta ja erikoistumiskoulutuksia. Tutkintosääntöä täydentävät HAMKin koulutusprosessin toimintaohjeet ja työohjeet.

2. Koulutusten ja opetustarjonnan suunnittelu

2.1 Koulutusten suunnittelu

Valtioneuvoston päätöksessä ammattikorkeakoulun toimiluvasta määritellään HAMKin koulutustehtävä. Toimiluvassa on määrätty, mitä AMK-tutkintoja ja ylempiä AMK-tutkintoja sekä tutkintonimikkeitä HAMKin tulee antaa. Lisäksi HAMKille on annettu oikeus järjestää ammatillista opettajankoulutusta.

[Päätös Hämeen ammattikorkeakoulun toimiluvasta, 11.12.2014](#)

HAMK voi järjestää myös erikoistumiskoulutuksia sekä tutkintojen osia sisältävää koulutusta täydennyskoulutuksena tai avoimena ammattikorkeakouluopetuksena sekä muuta täydennyskoulutusta (L932/2014, 10 §).

Koulustarjonnan suunnittelu perustuu HAMKin toimilupaan ja strategiaan sekä HAMKin ja OKMn välisiin tavoitesopimuksiin. HAMKin hallitus päättää ammattikorkeakouluun valittavien opiskelijoiden määrästä. Tämän pohjalta sovitaan koulutusyksiköiden ehdotusten perusteella hakukohteittain aloituspaikat, joista rehtori tekee päätöksen. Uusien koulutusten perustaminen käsitellään HAMKin johtoryhmässä.

Avoimen AMKin tarjonnasta ja ns. polkuopintoina tarjottavien koulutusten opiskelupaikkojen määrästä päätetään koulutusyksiköissä vuosittain. Polkuopinnot koostuvat AMK-tutkintojen ensimmäisen lukukauden tai lukuvuoden opinoista tai ylempien AMK-tutkintojen ensimmäisen lukukauden opinnoista.

2.2 Jatkuva oppiminen

Jatkuvalla oppimisella vastataan tarpeeseen kehittää ja uudistaa osaamista elämän ja työuran eri vaiheissa. Korkeakouluissa annettava koulutus jakaantuu tutkintokoulutuksiin, tutkintojen osiin ja muuhun koulutustoimintaan. Tutkintokoulutus voi olla maksutonta tutkintoon johtavaa koulutusta, lukuvuosimaksullista koulutusta tai tilauskoulutusta. Tutkintojen osia voi suorittaa avoimen ammattikorkeakoulun kautta, erillisellä opiskeluoikeudella tai täydennyskoulutuksena. Muu koulutustoiminta sisältää erikoistumiskoulutukset ja muun täydennyskoulutuksen.

HAMKin moduulit rakentuvat niin, että niistä on mahdollista rakentaa uusia tutkintokokonaisuuksia tai tutkintojen osia joustavasti uusille jatkuvan oppimisen kohderyhmille, ilman että HAMKin toimilupaan täytyy tehdä muutoksia.

[Korkeakoulutus ja tutkimus 2030-luvulle VISION TIEKARTTA](#)

2.3 Opetustarjonnan suunnittelu

2.3.1 Tutkintojen ja opintojen tavoitteet

Tutkintoon johtavien, ammatillisen opettajankoulutuksen ja erikoistumiskoulutuksen opintojen tavoitteet määritellään asetuksessa (A1129/2014, 4-6a§). Tutkinnot suunnitellaan ja toteutetaan noudattaen Suomen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksen tasomäärittelyjä (Finnish National Framework for Qualifications and Other Competence Modules, FiNQF).

Ammattikorkeakoulututkinnot vastaavat FiNQF:n tasoa 6 ja ylempät ammattikorkeakoulututkinnot vastaavat tasoa 7.

HAMKin tutkintojen opetussuunnitelmissa kuvataan tutkintojen tavoitteet, ammattialan kuvaus ja tutkinnon moduulirakenne, opintojaksot ja arviointikriteerit sekä moduulien osaamistavoitteet. Opinnot

järjestetään niin, että opiskelijan on mahdollista suorittaa ne tutkinnon tavoitteellisessa suorittamisajassa.

Opettajankoulutusten opetussuunnitelmissa kuvataan tavoitteet, moduulirakenne, opintojaksot ja arviointikriteerit.

Erikoistumiskoulutusten perusteista sovitaan ammattikorkeakoulujen kesken yhteistyössä työ- ja elinkeinoelämän kanssa (L932/2014, 11a§). Erikoistumiskoulutusten tavoitteista säädetään valtioneuvoston asetuksella (A1129/2014, 6a§).

Avoimina ammattikorkeakouluopintoina suoritettavat korkeakouludiplomit ovat ammattikorkeakoulututkintojen osista muodostettuja koulutuskokonaisuuksia ja osaajakoulutukset ovat ammattikorkeakoulututkinnon erityisosaamisen kokonaisuuksia. Korkeakouludiplomit ja osaajakoulutukset tarjotaan yhteistyössä toisen ammattikorkeakoulun kanssa tai HAMKin omina toteutuksina.

[Tutkintojen viitekehykset \(OKMn verkkosivu\)](#)

2.3.2 Tutkintojen ja opintojen rakenne

Ammattikorkeakoulututkintoon johtavat opinnot koostuvat perus- ja ammattiopinnoista, vapaasti valittavista opinnoista, ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta ja opinnäytetyöstä. Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavat opinnot koostuvat syventävistä ammattiopinnoista, vapaasti valittavista opinnoista ja opinnäytetyöstä. (A1129/2014, 2§.)

HAMKin tutkinnot koostuvat moduuleista. Moduulit ovat joko ydiosaamisen moduuleja tai profiloivan osaamisen moduuleja, jotka voivat sisältää niin perus- kuin ammattiopintojakin, tai vapaasti valittavia ammattiopintoja. Harjoittelu ja opinnäytetyö ovat ydiosaamista.

Ylempien AMK-tutkintojen moduulit ovat ydiosaamista tai profiloivaa osaamista. Opinnäytetyö kuuluu ydiosaamiseen. Profiloivan osaamisen moduulit ovat syventäviä opintoja ja vapaasti valittavia opintoja.

Polkuopinnot ovat ammattikorkeakoulututkintojen ensimmäisen lukuvuoden opintoja (30 tai 60 op) tai ylempien ammattikorkeakoulututkintojen ensimmäisen lukukauden opintoja (10 tai 15 op).

Ammatillisen opettajakoulutuksen opinnot koostuvat kasvatustieteellisistä perusopinnoista, ammattipedagogisista opinnoista, opetusharjoittelusta sekä muista opinnoista (A1129/2014, 2§).

2.3.3 AMK ja ylempien AMK-tutkintojen linjaukset

- Tutkinnot koostuvat ilmiöpohjaisista moduuleista, joissa keskeistä on työelämän ilmiöiden monialainen tarkastelu.
- Tutkinnoissa huomioidaan Arenen suosituksen (2022) mukaiset ammattikorkeakoulujen yhteiset tutkintotason kompetenssit, jotka liittyvät seuraaviin osaamisalueisiin
 - o Oppimaan oppiminen
 - o Työelämässä toimiminen
 - o Eettisyys
 - o Kestävä kehitys
 - o Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus
 - o Ennakoiva kehittäminen
- Kestävä kehitys otetaan huomioon kaikissa moduuleissa.
- Kansainvälinen osio on kaikissa moduuleissa.
- Kv-liikkuvuuden mahdollisuus on sisällytetty tutkintojen moduulirakenteeseen.
- AMK-opiskelija saa suorittaa yhden moduulin (15 op) laajuuden verran tutkinnon laajuuden ylittäviä opintoja opiskeluoikeusaikanaan.
- Ylemmän AMKn opiskelija saa suorittaa 5 op verran tutkinnon laajuuden ylittäviä opintoja opiskeluoikeusaikanaan.
- Kaksois- ja yhteistutkintojen sisältö ja rakenne perustuvat korkeakoulujen välisille sopimuksille.

2.3.3.1 AMK-tutkintojen linjaukset

- Kieli- ja viestintäopinnot määrä minimissään suomenkielisissä koulutuksissa
 - o 5 op ruotsi

- 5 op englanti
- 5 op viestintä
- Kieli- ja viestintäopintojen määrä minimissään vieraskielisissä koulutuksissa
 - 10 op S2-opintoja (suomi vieraana kielenä)
 - 5 op englanti
- Opiskelijan koulusivistyskieli vaikuttaa opiskelijan kieliopintoihin ja kypsyysnäytteeseen (ks. 6.3. ja 6.4.)

2.3.3.2 Ylempien AMK-tutkintojen linjaukset

Syventävää osaamista tuottavassa ylemmässä AMK-koulutuksessa painopisteenä on asiantuntijan erikoisosaaminen ja vahva yhteys asiantuntijuusalueen TKI-toimintaan. Ylemmät AMK-tutkinnot tuottavat työelämän tarpeisiin uutta erityisosaamista sekä valmiuksia sen tehokkaaseen soveltamiseen ja hyödyntämiseen.

[HAMK 2030 Visio ja strategia](#)
[Tutkintojen osaamiskuvaukset –toimintaohje](#)

3. Opiskelijavalinta

3.1 Valintaperusteet

Hakijapalvelut valmistelee yhteistyössä koulutusyksiköiden kanssa esitykset yhteishaun ja erillishakujen sekä siirto-opiskelijahaun valintaperusteiksi. Yhteishaussa noudatetaan pääsääntöisesti valtakunnallista valintaperustesuositusta. Opettajankoulutusten valintaperuste-esitys tehdään valtakunnallisten suositusten pohjalta. Rehtori päättää HAMKin valintaperusteet.

Avoimen AMKin opiskelupaikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Polkuopintojen hyväksymiskriteerit, erikoistumiskoulutusten, korkeakouludiplomien ja osaajakoulutusten valintaperusteet ilmoitetaan HAMKin [www-sivuilla](#).

Valintaperusteet löytyvät seuraavista valintaperustepäätöksistä tai HAMKin sivuilta:

[Tutkintoon johtavan koulutuksen valintaperustepäätökset](#)
[Vieraskielisen koulutuksen erillishaun valintaperustepäätös](#)
[Avoimen AMKin erillishaun valintaperustepäätös](#)

Väyläopintojen valintaperustepäätös
Siirto-opiskelijaksi ottamisen valintaperustepäätös
Kesken jääneen korkeakoulututkinnon perusteella hakevien valintaperustepäätös
Kaksois- ja yhteistutkinto-opiskelijaksi ottaminen sopimusten perusteella (Kansainvälisten yhteistutkinto-ohjelmien-ohje intrassa)
Opettajankoulutuksen valintaperustepäätös
Polkuopintojen hyväksymiskriteerit (HAMKin verkkosivut)
Erikoistumiskoulutusten valintaperusteet (HAMKin verkkosivut)
Korkeakouludiplomien ja osaajakoulutusten valintaperusteet (HAMKin verkkosivut)

3.2 Opiskelijaksi ottaminen

HAMKiin otetaan opiskelijoita tutkintoon johtavaan koulutukseen

- yhteishaussa
 - o suomenkieliset ja vieraskieliset AMK ja ylempi AMK-koulutukset
- erillishauissa
 - o vieraskieliset AMK ja ylempi AMK-koulutukset
 - o avoimen AMKn opintojen perusteella
 - o toisen asteen väyläopintojen perusteella
 - o siirto-opiskelijat (toisesta AMKsta siirtyvät ja HAMKissa siirtyvät, joiden tutkintonimike vaihtuu)
 - o kesken jääneen korkeakoulututkinnon perusteella
- kaksoistutkinto-opiskelijaksi sopimuksen perusteella partnerikorkeakoulusta

HAMKiin otetaan opiskelijoita ei-tutkintoon johtavaan koulutukseen

- opettajakoulutusten yhteisessä erillishauissa
- kesken jääneiden opettajaopintojen perusteella
- erikoistumiskoulutusten hauissa
- polkuopintoihin ja avoimen AMKin opintoihin ilmoittautumisaikoina
- korkeakouludiplomeihin ja osaajakoulutuksiin ilmoittautumisaikoina

3.2.1 Tutkinto-opiskelijaksi ottaminen

Hakija hakee yhteishaussa ja erillishauissa tutkinto-opiskelijaksi Opintopolku.fi-palvelussa. Opiskelijat valitaan HAMKin valintaperusteiden (ks. 3.1 Valintaperusteet) ja päätettyjen aikataulujen mukaisesti.

3.2.2 Kaksois- ja yhteistutkinto-opiskelijaksi ottaminen

Kaksoistutkinto-opiskelijaksi otetaan opiskelijoita HAMKin partnerikorkeakouluista korkeakoulujen välisten sopimusten ja ohjeiden mukaisesti. Valittujen opiskelijoiden tiedot viedään Opintopolku.fi-palveluun. Yhteistutkinto-opiskelijaksi haku järjestetään yhteistyössä partnerikorkeakoulun kanssa.

3.2.3 Opiskelijaksi ottaminen opettajankoulutukseen

Ammatillisten opettajankoulutusten haut toteutetaan valtakunnallisena yhteisenä erillishakuna Opintopolku.fi-palvelussa. Opiskelijahaun ja -valinnan aikataulut sekä opiskelijavalinnan suorittaminen määräytyvät opettajakorkeakoulujen kesken sovittujen aikataulujen mukaisesti.

3.2.3.1 Opettajankoulutukseen opiskelijaksi ottaminen kesken jääneiden opintojen perusteella

Jos HAMKin tai toisen suomalaisen opettajankoulutuksen entinen opiskelija haluaa opinto-oikeuden päätyttyä jatkaa kesken jääneitä opintojaan, hän voi hakea oikeutta päästä uudelleen opiskelijaksi. Opiskelijan tulee olla hakukelpoinen voimassa olevien säädösten mukaisesti.

Koulutuspäällikkö voi hakemuksen perusteella myöntää entiselle opettajaopiskelijalle opinto-oikeuden opettajankoulutuksen loppuun saattamiseksi, jos opintoja on jäljellä enintään puolet suoritettavasta laajuudesta. Opinto-oikeusaikaa voidaan myöntää enintään vuodeksi.

Hakemuksen käsittelystä peritään opiskelijalta 50 euron käsittelymaksu (A1440/2014, 3§).

3.2.4 Opiskelijaksi ottaminen erikoistumiskoulutukseen

Erikoistumiskoulutukseen voidaan ottaa soveltuvan korkeakoulututkinnon suorittaneita sekä sellaisia hakijoita, joilla korkeakoulu katsoo olevan riittävät tiedot ja taidot opintoja varten (L 932/2014,25§).

3.2.5 Polkuopintoihin ja avoimen AMKin opintoihin ilmoittautuminen

Polkuopintoihin otetaan opiskelijat ilmoittautumisjärjestyksessä tai motivaatiokirjeen ja/tai haastattelun perusteella ilmoittautumisjärjestyksessä. Avoimen AMKin opintoihin otetaan opiskelijat ilmoittautumisjärjestyksessä. Korkeakouludiplomeihin ja osaajakoulutuksiin otetaan opiskelijat ilmoittautumisjärjestyksessä. Tarkat tiedot valintatavoista on kirjoitettu HAMKin sivuille.

Avoimen AMKin opintoihin voidaan ottaa toisen asteen opiskelijoita ns. kurkistusopintoihin.

3.2.6 Muutoksenhaku

Hakija voi hakea HAMKin tutkintolautakunnalta kirjallisesti oikaisua opiskelijavalintaa koskevaan päätökseen 14 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan (ks. 8.3.Tutkintolautakunta).

4. Opiskeluoikeus

Opiskelijaksi hyväksytty merkitään opiskelijaksi, kun hän on ottanut opiskelupaikan vastaan ja ilmoittautunut lukuvuodelle (L932/2014, 29§).

Lukuvuosi alkaa 1.8. ja päättyy 31.7. lukuvuosi jakautuu syys- ja kevätlukukauteen ja lisäksi on kesäopinnot, jotka ajoittuvat kevätlukukauden loppuun (touko-heinäkuu) ja seuraavan syyslukukauden alkuun (elokuu).

4.1 Ilmoittautuminen

Opiskelijaksi hyväksytyn opiskelupaikan vastaanottaneen opiskelijan tulee ilmoittautua lukuvuodelle ilmoitettuna määräaikana, muuten hän menettää opiskeluoikeutensa. Samoin hänen on joka lukuvuosi ilmoitauduttava läsnä- tai poissaolevaksi. (L932/2014, 29§, 32§). Vain läsnäolevaksi ilmoittautuneella opiskelijalla on oikeus suorittaa opintoja ja saada suoritusmerkintöjä opintorekisteriin.

4.1.1 Ilmoittautumisen laiminlyöminen

Jos opiskelija ei ilmoittaudu ja sen vuoksi menettää opiskeluoikeutensa, hän voi hakea oikeutta päästä uudelleen opiskelijaksi. Opiskeluoikeus voidaan myöntää, jos laskennallista opiskeluoikeusaikaa on vielä jäljellä. Opiskeluoikeus palautetaan välittömästi.

Jos lukuvuosimaksuvelvollinen opiskelija ei maksa lukuvuosimaksua eikä siten myöskään voi ilmoittautua lukuvuodelle, hän menettää opiskeluoikeutensa. Hän voi hakea oikeutta päästä uudelleen opiskelijaksi vielä ensimmäisen lukuvuoden kevätlukukaudella, niin että aloittaa opintonsa toisen lukuvuoden syyslukukauden alusta.

Hakemuksen käsittelystä peritään opiskelijalta 50 euron käsittelymaksu (A1440/2014, 3§).

4.1.2 Poissaolevaksi ilmoittautuminen

4.1.2.1 Poissaolo-oikeus 1.9.2015 alkaen

Otettuaan opiskelupaikan vastaan syksyllä 2015 tai sen jälkeen alkavasta koulutuksesta opiskelija voi ilmoittautua poissaolevaksi ensimmäisenä lukuvuonna, jos hän (L932/2014, 29§)

- suorittaa asevelvollisuutta, siviilipalvelusta tai naisten vapaaehtoista asepalvelusta
- tarvitsee vapaata opintoistaan lapsensa hoitamiseksi tämän syntymän tai adoption yhteydessä
- on oman sairauden tai vamman vuoksi kykenemätön aloittamaan opintojaan

Syksyllä 2015 tai sen jälkeen alkavasta koulutuksesta paikan vastaan ottanut opiskelija voi ilmoittautua poissaolevaksi enintään yhden lukuvuoden ajaksi, mitä ei lasketa opintojen enimmäisaikaan. Opintojen suorittamisaikaan ei lasketa myöskään opintojen aikaista poissaoloa, joka johtuu asevelvollisuuden, siviilipalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittamisesta tai lapsen syntymän tai adoption yhteydessä pidettävästä vapaasta. (L932/2014, 30§.)

Opettajankoulutuksissa em. poissaolo-oikeus opintojen alussa koskee keväällä 2015 tai sen jälkeen aloittaneita opiskelijoita.

Harkinnanvaraista lisäaikaa saaneella ei ole poissaolo-oikeutta (ks. 4.4 Opiskelu-oikeusajan jatkaminen). Myöskään erillishaussa kesken jääneiden korkeakouluopintojen perusteella opiskelu-oikeuden saaneella ei ole poissaolo-oikeutta.

Kaksoistutkinnoissa, erikoistumiskoulutuksissa, korkeakouludiplomeissa, osaajakoulutuksissa ja polkuopinnoissa ei ole poissaolo-oikeutta.

4.2 Opiskeluun liittyvät maksut

4.2.1 Lukuvuosimaksut ja apurahat

Ammattikorkeakoulu perii vieraskielisiin koulutuksiin hyväksytyiltä EU/ETA-alueen ulkopuolisilta kansalaisilta lukuvuosimaksun (L932/2014, 13a§). HAMKin talous- ja hallintojohtaja päättää lukuvuosimaksut ja ne ilmoitetaan HAMKin www-sivuilla. Lukuvuosimaksuvelvollinen opiskelija voi ilmoittautua lukuvuodelle vasta sitten, kun on maksanut lukuvuosimaksun.

Lukuvuosimaksuvelvollinen opiskelija voi saada vapautuksen lukuvuosimaksuista, jos hänelle on jokin maksuista vapauttava peruste ja hän esittää vaaditun asiakirjan HAMKille. Myös henkilöt, jotka saavat tilapäistä suojelua, voivat saada vapautuksen lukuvuosimaksuista.

HAMKin apurahaohjelma lukuvuosimaksuvelvollisille tutkinto-opiskelijoille perustuu suomen kielen taitoon sekä HAMKissa suoritettujen opintojen etenemiseen tavoiteajassa. Apuraha myönnetään suomen kielen A2 ja B1 –tason saavutetusta taidosta, lisäksi edellytyksenä on HAMKissa suoritettujen opintojen eteneminen tavoiteajassa. Apurahaohjelma on voimassa uusilla aloittavilla lukuvuosimaksuvelvollisilla tutkinto-opiskelijoilla 1.1.2020 alkaen. Tätä ennen opintonsa aloittaneet lukuvuosimaksuvelvolliset tutkinto-opiskelijat pysyvät aiemmassa, opintojen edistymiseen sidotussa apurahajärjestelmässä valmistumiseensa saakka.

[Lukuvuosimaksut ja apurahat \(HAMKin verkkosivut\)](#)
[HAMKin apurahaohjelma 2020](#)

4.2.2 Avoimen AMKin maksut

Avoimesta ammattikorkeakouluopetuksesta voidaan periä enintään 15 euroa opinto-oikeuteen kuuluvaa opintopistettä kohden (A1440/2014, 1§). HAMKin talous- ja hallintojohtaja päättää avoimen AMKin maksuista. Korkeakouludiplomeista ja osaajakoulutuksista peritään enintään 15 euroa opintopistettä kohden ja maksut päätetään koulutuskohtaisesti.

[Avoin AMK \(HAMKin verkkosivut\)](#)

4.2.3 Erikoistumiskoulutusten maksut

Korkeakoulut voivat järjestää erikoistumiskoulutusta maksutta tai periä enintään 120 euroa opinto-oikeuteen kuuluvaa opintopistettä kohden (A1440/2014, 1 §). Jokainen erikoistumiskoulutus hinnoitellaan erikseen riippuen sen laajuudesta ja mahdollisesta tukirahoituksesta.

[Erikoistumiskoulutukset \(HAMKin verkkosivut\)](#)

4.3 Opiskelu-oikeusaika

Opiskelijalla on oikeus suorittaa AMK-tutkinto tai ylempi AMK-tutkinto tutkintosäännössä ja opetussuunnitelmissa määrätyillä tavalla. Kokopäiväopiskelijalla on oikeus suorittaa opinnot yhtä vuotta niiden tavoitteellista suorittamisaikaa pidemmässä ajassa. Muun opiskelijan opintojen enimmäisajat määrätään tutkintosäännössä (L932/2014, 30§.)

Tutkinto/opinnot laajuus	Tavoitteellinen suorittamisaika/ toteutusaika	Opiskelu-oikeusaika
AMK-tutkinto 240 op	4 vuotta	5 vuotta
AMK-tutkinto 210 op	3,5 vuotta	4,5 vuotta
Ylempi AMK 90 op	2,5 vuotta	3 vuotta
Ylempi AMK 60 op	2 vuotta	2,5 vuotta
Kaksoistutkinto AMK 240 op	3 vuotta	4 vuotta
Kaksoistutkinto AMK 210 op	2,5 vuotta	3,5 vuotta
Kaksoistutkinto ylempi AMK	1 vuosi	1,5 vuotta
Opettajankoulutukset	10-13 kk	3 vuotta
Erikoistumiskoulutukset	koulutuskohtainen aika	2 vuotta

Taulukko 1: tutkintojen laajuus, tavoitteellinen suorittamisaika ja opiskeluoikeusaika. Tavoitteellinen suorittamisaika tarkoittaa suoritettavien opintojen laajuutta vastaavaa aikaa vuosina.

4.3.1 Opiskeluoikeusajan poikkeustilanteet

Sellaisissa AMK-koulutuksissa, joissa vaaditaan pohjatutkinnoksi muita kuin yleisen hakukelpoisuuden antavia tutkintoja, toteutusaika määräytyy aloituspaikkapäätöksessä määritellyn toteutuksen laajuuden mukaan (esim. muuntokoulutukset). Tutkinnon suorittamisen enimmäisaika eli opiskeluoikeusaika on yhtä vuotta toteutusaikaa pitempi.

Kansainvälisenä yhteistyönä toteutettu ylempi AMK-tutkinto voi olla laajuudeltaan myös 120 op (A1129/2014, 3§) ja opiskeluoikeusaika määritellään siihen erikseen.

Opiskeluoikeusaika yhteistutkinnoissa määritellään erikseen.

Erillishaussa kesken jääneen korkeakoulututkinnon perusteella opiskelijaksi hyväksytty saa oikeuden suorittaa tutkintonsa loppuun (max. 60 op AMK-tutkinnossa tai 30 op ylemmässä AMK-tutkinnossa). Opiskeluoikeusaikaa myönnetään suoritettavien opintojen määrän ajoituksen perusteella, niin että tutkinto on mahdollista suorittaa loppuun. Opiskeluoikeus myönnetään kerran. Opiskelijalla ei ole poissaolo-oikeutta eikä opintoihin myönnetä harkinnanvaraista lisäaikaa.

Avoimen AMK:n opiskelija ja polkuopiskelija saa opiskeluoikeuden sille lukukaudelle/vuodelle, jolle opinnot ajoittuvat.

4.4 Harkinnanvarainen lisäaika

Koulutuspäällikkö voi myöntää opiskelijalle lisäaikaa opintojen loppuun saattamiseksi, mikäli opiskelija ei ole suorittanut opintojaan loppuun opiskeluoikeusaikana. Opiskelijan pitää hakemuksessaan esittää toteuttamiskelpoinen suunnitelma lisäajalle. Lisäaikaa on haettava opiskeluoikeusaikana. Lisäaikaa voi saada enintään vuodeksi tutkintotavoitteisessa koulutuksessa tai puoleksi vuodeksi ammatillisessa opettajan-, erityisopettajan- ja opinto-ohjaajakoulutuksessa. (L932/2014, 30a§.)

Hakemuksen käsittelystä peritään opiskelijalta 50 euron käsittelymaksu (A1440/2014, 3§).

4.5 Opiskeluvoikeuden menettäminen

Opiskelija menettää opiskeluvoikeutensa, jos hän

- ei ilmoittaudu HAMKin määrämällä tavalla lukuvuodelle
- lukuvuosimaksuvelvollinen ei maksa lukuvuosimaksua määräaikaan mennessä, eikä siten voi ilmoittautua lukuvuodelle
- ei ole suorittanut opintojaan loppuun opiskeluvoikeusaikana
- ei ole suorittanut opintojaan loppuun hänelle myönnettynä lisäaikaana tai
- eroaa HAMKista

Jos opiskelija on laiminlyönyt ilmoittautumisen tai ei ole suorittanut opintojaan loppuun opiskeluvoikeusaikanaan tai lisäaikaana, hän voi hakea oikeutta päästä uudelleen opiskelijaksi (L932/2014, 32§) tai osallistua opiskelijavalintaan. Ks. 4.1.1 Ilmoittautumisen laiminlyöminen, 4.5.1. Uudelleen myönnettävä opiskeluvoikeus ja 3.2. Opiskelijavalinta.

4.5.1 Uudelleen myönnettävä opiskeluvoikeus

HAMKin entinen opiskelija, joka on aloittanut opintonsa 1.8.2015 tai sen jälkeen eikä ole saanut tutkintoaan valmiiksi, voi hakea oikeutta päästä uudelleen opiskelijaksi osallistumatta opiskelijavalintaan (L932/2014, 32§). Tällöin opiskelija saa ns. lisäaika vanhalle opiskeluvoikeudelleen. Opiskelija hakee uudelleen myönnettävää opiskeluvoikeutta Opintopolku.fi -palvelussa Haussa kesken jääneen korkeakoulututkinnon perusteella. Hakemuksen käsittelystä peritään opiskelijalta 50 euron käsittelymaksu (A1440/2014, 3§). Opiskeluvoikeus palautetaan välittömästi, kun myönteinen päätös on tehty.

Koulutuspäällikkö voi myöntää entiselle HAMKin opiskelijalle opiskeluvoikeuden tutkinnon loppuun saattamiseksi, jos opintoja on jäljellä enintään 60 opintopistettä (AMK-tutkinnot) tai 30 opintopistettä (YAMK-tutkinnot). Opiskeluvoikeusaikaa myönnetään niin paljon, että tutkinto on mahdollista suorittaa loppuun. Opiskelijalla ei ole poissaolo-oikeutta eikä opintoihin myönnetä harkinnanvaraista lisäaika.

Jos HAMKin opiskelija on aloittanut opintonsa ennen 1.8.2015 ja hän haluaa suorittaa kesken jääneen korkeakoulututkinnon loppuun, hän voi hakea uutta opiskeluoikeutta Opintopolku.fi -palvelussa Haussa kesken jääneen korkeakoulututkinnon perusteella.

Jos HAMKin tai toisen suomalaisen opettajankoulutuksen entinen opiskelija haluaa opiskeluoikeuden päätyttyä jatkaa kesken jääneitä opintojaan, hän voi hakea oikeutta päästä uudelleen opiskelijaksi osallistumatta opiskelijavalintaan. Koulutuspäällikkö voi hakemuksen perusteella myöntää entiselle opettajaopiskelijalle opiskeluoikeuden opettajankoulutuksen loppuun saattamiseksi, jos opintoja on jäljellä enintään puolet suoritettavasta laajuudesta. Opinto-oikeusaikaa voidaan myöntää enintään vuodeksi.

[Opiskeluoikeusohje henkilökunnalle \(HAMKin intra\)](#)

[Opiskeluoikeusohje opiskelijalle \(HAMKin verkkosivut\)](#)

4.6 Opiskeluoikeuden peruuttaminen ja palauttaminen

Kun opintoihin sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta tai liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia, ammattikorkeakoulu voi peruuttaa opiskelijan opiskeluoikeuden ammattikorkeakoululaissa määritellyissä tilanteissa. Ennen opiskeluoikeuden peruuttamista selvitetään opiskelijan mahdollisuutta siirtyä toiseen koulutukseen. (L932/2014, 33-34§, A1129/2014, 11§.)

HAMKin hallitus päättää opiskeluoikeuden peruuttamisesta. Ennen päätöksen tekemistä asiasta hankitaan tarpeellinen selvitys ja varataan opiskelijalle tilaisuus tulla asiassa kuulluksi. (L932/2014, 39§.)

Koulutuspäällikkö voi määrätä opiskelijan tutkimukseen terveydentilan toteamiseksi. HAMK maksaa näistä tutkimuksista aiheutuvat kustannukset. Ammattikorkeakoululla on oikeus saada terveydentilaan liittyvä lausunto tai tiedot opiskelijan aiemmasta opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä nähtäväksi. (L932/2014, 34§.)

Jos opiskelija kieltäytyy terveydentilan toteamiseksi suoritettavista tutkimuksista tai rikosrekisteriotteen toimittamisesta, koulutuspäällikkö voi pidättää häneltä oikeuden opiskeluun, kunnes hän suostuu

tutkimuksiin tai toimittaa rikosrekisteriotteen nähtäväksi. Menettelytapa huumausainetestauksen osalta on kirjoitettu HAMKin Päihteettömyysohjelmaan.

Opiskelija, jolta opiskeluoikeus on peruttu, voi hakea ammattikorkeakoululta opiskeluoikeuden palauttamista. Jos opiskeluoikeuden peruuttamisen aiheutuneita syitä ei enää ole, opiskeluoikeus palautetaan. Ammattikorkeakoulun hallitus päättää opiskeluoikeuden palauttamisesta. (L932/2014, 35§.)

Päihteettömyysohjelma

4.6.1 Muutoksenhaku

Opiskeluoikeuden peruuttamista tai palauttamista koskevaan päätökseen voi hakea muutosta opiskelijoiden oikeusturvalautakunnalta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista (L932/2014, 58 §).

Opiskelijoiden oikeusturvalautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista (L956/2011, 8a §).

4.7 Eroaminen

Opiskelija voi ilmoittaa eroavansa ammattikorkeakoulusta, jolloin hän menettää opiskeluoikeutensa. Opiskelija ilmoittaa eroamisestaan kirjallisesti eroilmoituksella, jolloin eroaminen merkitään opiskelijarekisteriin. Eronneelle opiskelijalle annetaan erotodistus ja opintosuoritusote suomeksi ja englanniksi.

5. Opintojen suunnittelu

5.1 Ohjaus ja HOPS

Opiskelijalla on oikeus saada ohjausta opintojen aikana. HAMKin ohjaussuunnitelmassa kuvataan opiskelijoiden ohjausta, sen tavoitteita ja toimintatapoja, sekä ohjaukseen osallistuvia toimijoita.

AMK- tai ylempää AMK-tutkintoa suorittava opiskelija laatii henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS), johon hän tekee valintoja omien tavoitteidensa sekä sen mukaan, miten suoritettavassa tutkinnossa on määritelty opintojen pakollisuus, vaihtoehtoisuus ja vapaasti valittavuus.

Opiskelija voi hakea siirtymistä toiseen HAMKin koulutukseen, jos tutkintonimike on sama. Näin hän ei joudu hakemaan minkään varsinaisen haun kautta. Koulutuspäällikkö tekee päätöksen siirtymisestä.

AMK-tutkintoa suorittava opiskelija saa suorittaa yhden moduulin (15 op) laajuuden verran tutkinnon laajuuden ylittäviä opintoja opiskeluoikeusaikanaan. Ylemmän AMKn opiskelija saa suorittaa 5 op verran tutkinnon laajuuden ylittäviä opintoja opiskeluoikeusaikanaan.

Ammatillisten opettajankoulutusten ohjauskäytänteitä määritellään erillisellä työohjeella.

[Ohjaussuunnitelma](#)

[Ammatillisten opettajankoulutusten ohjaussuunnitelma](#)

6. Opintojen suorittaminen

6.1 Harjoittelu

Ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin kuuluu ammattitaitoa edistävää harjoittelua. Harjoittelun laajuus on vähintään 30 opintopistettä. (A1129/2014, 3§.)

[Ammattikorkeakoulututkintoon kuuluva harjoittelu -toimintaohje.](#)

6.2 Opiskelijavaihto ja kaksoistutkinnot

Tutkinto-opiskelijat voivat suorittaa opintoja tai työharjoittelua ulkomaisissa yhteistyöoppilaitoksissa tai yrityksissä. Lisäksi HAMK voi toteuttaa kansainvälisiä kaksoistutkintoja tai yhteistutkintoja kumppanikorkeakoulujen kanssa.

[Opiskelijavaihto -toimintaohje](#)

[Kaksois- ja yhteistutkinto-ohjeet \(intra\)](#)

6.3 Opetuskieli ja kielitaito

HAMKin opetuskielet ovat suomi ja englanti. Suomenkielisiin tutkintokoulutuksiin sisältyy myös englanninkielisiä opintoja tai niiden osia.

Vieraskielisten koulutusten opetuskieli on englanti. Vieraskielisiin AMK-opintoihin sisältyy 10 op pakollisia suomen kielen opintoja (suomi toisena kielenä, S2). Opintoihin voi sisältyä myös muita suomenkielisiä opintoja, jotka edistävät ja tukevat ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden työllistymistä Suomeen.

Opiskelija voi sisällyttää suomen- tai englanninkieliseen tutkintoonsa myös muunkielisiä opintoja.

Opiskelijan riittävä opetuskielen osaaminen varmistetaan tarvittaessa opiskelijavalinnan yhteydessä joko valintakokeella, kansainvälisellä kielitestituloksella tai muulla osaamisen näytöllä riippuen siitä, missä haussa opiskelija hakee HAMKiin.

Opiskelijan, jonka koulusivistyskieli on suomi tai ruotsi, tulee ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvissä opinnoissa tai muulla tavalla osoittaa saavuttaneensa sellaisen suomen ja ruotsin kielen taidon, jota vaaditaan korkeakoulututkintoa edellyttävään virkaan kaksikielisellä alueella. Lisäksi hänen tulee osoittaa saavuttaneensa sellaisen vähintään yhden vieraan kielen taidon, joka on tarpeellinen ammatin harjoittamisen ja ammatillisen kehityksen kannalta. (A1129/2014, 7§.) Vaadittava kielitaito osoitetaan ruotsin tai suomen kielen suullisen ja kirjallisen osaamisen kokeella ja kypsyysnäytteellä.

Vieraskielisessä koulutuksessa opiskelevat koulusivistyskieleltään suomenkieliset tai ruotsinkieliset (kaksikieliset) opiskelijat eivät suorita opintoihin kuuluvia S2-kielen opintoja.

Koulusivistyskieleltään ruotsinkieliset opiskelijat suorittavat suomen kielen suullisen ja kirjallisen taidon näyttökokeen (5 op). Heiltä ei vaadita ruotsin kielen opintoja.

Opiskelijan, joka on saanut koulusivistyksensä muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä tai on saanut koulusivistyksensä ulkomailla, ei tarvitse osoittaa AMK-asetuksen mukaista suomen tai ruotsin kielen kirjallisen ja suullisen osaamisen taitoa (A1129/2014, 7§.)

Opiskelija voidaan erityisistä syistä vapauttaa kielitaidon osoittamisesta osittain tai kokonaan (A1129/2014, 7§).

[Kieliopinnot \(HAMKin verkkosivut\)](#)

Ks. 2.3.3 AMK ja ylempien AMK-tutkintojen yhteiset linjaukset

6.4 Opinnäytetyö ja kypsyysnäyte

AMK- ja ylempään AMK-tutkintoon kuuluu pakollinen opinnäytetyö, jonka tulee olla avoimesti arvioitavissa. Siihen ei saa sisältyä salassa pidettävää aineistoa. Opinnäytetyö on julkinen heti, kun se on hyväksytty. (OPM:n ohje Dnro 3/500/2004.) Opinnäytetyön tekemistä määritellään Opinnäytetyöoppaassa.

Suomenkielisissä koulutuksissa opinnäytetyön kieli on suomi, englanti tai erikseen sovitusti ruotsi. Englanninkielisissä koulutuksissa tehdään englanninkielinen opinnäytetyö.

Opiskelija osoittaa koulusivistyskielellään kirjoittamallaan kypsyysnäytteellä (ylemmässä amk-tutkinnoissa tiedote) perehtyneisyyttä opinnäytetyönsä alaan sekä erinomaista suomen tai ruotsin kielen taitoa. Opiskelija kirjoittaa kypsyysnäytteen/tiedotteen koulusivistyskielellään suomeksi tai ruotsiksi. (A1129/2014, 8§, A481/2003, 15§.) Kypsyysnäytteelle/tiedotteelle tehdään kielentarkastus.

Mikäli opiskelijan koulusivistyskieli on muu kuin suomi tai ruotsi tai hän on saanut koulusivistyksensä ulkomailla, hän voi kirjoittaa kypsyysnäytteen joko suomeksi, ruotsiksi, englanniksi tai muulla koulutuspäällikön hyväksymällä kielellä. Tällöin kypsyysnäytteelle ei tehdä kielentarkastusta.

[Opinnäytetyöopas \(HAMKin verkkosivut\)](#)

[Kieliopinnot \(HAMKin verkkosivut\)](#)

6.4.1 Muutoksenhaku

ks. 6.5.1

6.5 Osaamisen arviointi ja osaamisen tunnustaminen

HAMKissa on käytössä osaamisperustainen opiskelija-arviointi. Arviointiin kuuluu HAMKissa suoritettujen opintojen arviointi ja muualla hankitun osaamisen tunnustaminen.

AMK- ja YAMK-koulutuksissa käytössä olevat arviointiasteikot ovat numeerinen asteikko 1-5 tai hylätty ja sanallinen asteikko hyväksytty - hylätty. Hylkäämisen syy pitää aina merkitä opintorekisteriin.

Arviointiasteikot ja niiden käyttö on määritelty Opintojen arviointi -toimintaohjeessa.

Muualla hankitun osaamisen arviointi on ohjeistettu AHOT-toimintaohjeella.

[Hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen \(AHOT\) -toimintaohje](#)
[Opintojen arviointi -toimintaohje](#)

Ammatillisen opettajankoulutuksen, erityisopettajankoulutuksen ja opinto-ohjaajankoulutuksen opinnot arvioidaan asteikolla hyväksytty – hylätty. Erityispedagogiikan perusopinnot arvioidaan asteikolla 1-5 tai hylätty.

Ammatillisten opettajankoulutuksen, opinto-ohjaajankoulutuksen ja erityisopettajankoulutuksen AHOT-käytänteitä määritellään erillisillä työohjeilla.

[Ammatillisten opettajankoulutusten ohjaussuunnitelma](#)

6.5.1 Muutoksenhaku

Oikaisua voi hakea ammattikorkeakoulututkinnon tai ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyön arvosanaan, moduulin tai muun opinnon arvosanaan, hyväksilukuun tai pakollisten kieliopintojen vapautukseen liittyvään päätökseen.

Jos opiskelija on tyytymätön saamaansa moduulin tai muun opinnon arvosanaan tai hyväksiluku/vapautuspäätökseen, hän voi pyytää siihen oikaisua arvioinnin tai päätöksen tekijältä. Kirjallinen tai suullinen oikaisupyyntö on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun opiskelija on saanut

tiedon arvosanasta tai päätöksestä. Opiskelijan katsotaan saaneen tiedon arvosanasta yhden vuorokauden kuluttua siitä, kun arvosana tai päätös on kirjattu opintorekisteriin.

Oikaisupyynnöt käsitellään viivytyksettä. Saamaansa vastineeseen tyytymätön opiskelija voi hakea oikaisua ammattikorkeakoulun tutkintolautakunnalta. Kirjallinen oikaisuvaatimus on esitettävä 14 päivän kuluessa siitä, kun opiskelija on saanut tiedon vastineesta oikaisupyyntöön (ks. 8.3. Tutkintolautakunta).

Kirjallisesta oikaisuvaatimuksesta tulee ilmetä opiskelijan vaatimukset perusteineen, moduulin tai muun opinnon nimi ja tunnus, opiskelijan nimi, koulutus sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Tutkintolautakunta käsittelee oikaisuvaatimuksen viivytyksettä. Tutkintolautakunnan jäsenet eivät osallistu arvioimiensa moduulien tai muun opinnon oikaisuvaatimusten käsittelyyn.

Tutkintolautakunta perustaa päätöksensä säädöksiin, HAMKin toimintaohjeisiin, tutkinnon opetussuunnitelmaan ja ko. arviointiaineistoon. Tutkintolautakunta toimittaa asianosaisille pöytäkirjan, jossa on päätös oikaisuvaatimukseen. Tutkintolautakunnan päätöksestä ei voi valittaa.

6.6 Tekoälypohjaisten sovellusten käyttö HAMKissa

HAMK noudattaa Arenen suosituksia tekoälyn hyödyntämisestä ammattikorkeakouluille. HAMKissa tullaan lisäksi laatimaan ohjeita tekoälypohjaisten sovellusten käyttöön.

Opetustoiminnassa tulee huomioida seuraavat tekoälyä hyödynnettäessä:

- Vastuullisuus: Opettajan tulee käyttää tekoälyä vastuullisesti ja varmistaa, että sen käyttö edistää opiskelijoiden oppimista ja kehitystä.
- Eettiset periaatteet: Opettajan tulee noudattaa yleisiä eettisiä periaatteita, kuten oikeudenmukaisuutta, tasapuolisuutta ja kunnioitusta muita opiskelijoita ja opettajia kohtaan.
- Tietosuojat: Opettajan tulee noudattaa korkeakoulun tietosuojakäytäntöjä.
- Rajoitukset: Tekoälyjärjestelmät ovat vain ohjelmia ja niillä on rajoituksia.

Käyttäessään tekoälytyökaluja opiskelijan on huomioitava seuraavat asiat:

- Vastuu: Tekijä on aina vastuussa omasta teoksestaan.
- Tiedosta: Tekoälyjärjestelmät ovat vain ohjelmia ja niillä on rajoituksia, tekoälyllä ole sisällöllistä osaamista tai ymmärrystä.
- Eettiset periaatteet: Opiskelijan tulee noudattaa yleisiä eettisiä periaatteita, kuten oikeudenmukaisuutta, tasapuolisuutta ja kunnioitusta muita opiskelijoita ja opettajia kohtaan.

Tekoälyn käyttämisen etiikka voidaan muodostaa hyvien yleisten tieteellisten käytänteiden kautta:

- Tekijät ovat vastuussa teostensa tarkkuudesta, oikeellisuudesta, eheydestä ja omaperäisyydestä, mukaan lukien tekoälyn käyttö.
- Tekoäly ei täytä tekijän vaatimuksia, kun otetaan huomioon vastuuvollisuus.
- Tekoälyn käytössä tulee noudattaa tieteellisen kirjoittamisen käytänteitä. Teosten tulee olla tekijän omia, eivätkä ne saa esittää muiden ideoita, tietoja, sanoja tai muuta materiaalia ilman riittävää viittausta. Tekoäly ei ole tieteellisen tekstin lähde. Tekijän tulee huolehtia, että lähdemerkinnät ovat oikein.
- Tekoälyn tuottama sisältö voi olla puolueellista ja vahingoittavaa. Tai vahvistaa jo olemassa olevia vahingollisia stereotyyppioita.

(Arenen suositukset tekoälyn hyödyntämisestä ammattikorkeakouluille 2023.)

7. Valmistuminen ja todistukset

HAMK myöntää opiskelijoilleen tutkintotodistuksia ja todistuksia suoritetuista opinnoista.

Tutkintotodistukset ja opettajankoulutuksen todistukset ovat sähköisesti varmennettuja. Opinnoista annetaan myös osallistumistodistuksia ja opintosuoritusotteita.

7.1 Tutkintotodistukset

Tutkinto-opiskelijan valmistumispäivä on se päivä, jona hänen kaikki opintosuorituksensa on kirjattu opintorekisteriin ja hän lähettää valmistumishakemuksen. Opiskelija saa tutkintotodistuksen viimeistään kolmen viikon kuluessa valmistumishakemuksen lähettämisestä, lukuun ottamatta loma-aikaa.

Suomenkielisistä koulutuksista annetaan tutkintotodistus suomeksi. Englanninkielisistä koulutuksista annetaan tutkintotodistus sekä suomeksi että englanniksi. Kaikille tutkintoon valmistuneille annetaan maksuton englanninkielinen kansainväliseen käyttöön tarkoitettu tutkintotodistuksen liite, Diploma Supplement. (A1129/2014, 10§.)

Myös kaksoistutkinnon suorittaneet saavat tutkintotodistuksen HAMKista. Tutkintotodistus annetaan, kun opiskelija on suorittanut vaaditut opinnot sekä HAMKissa että partnerikorkeakoulussa. Tutkintotodistukseen ja Diploma Supplementiin tulee maininta kaksoistutkinnon suorittamisesta (A1129/2014, 10§). Yhteistutkinnoista myönnettävistä todistuksista sovitaan partnerikorkeakoulun kanssa.

[Valmistuminen \(HAMKin verkkosivut\)](#)

[Kaksois- yhteistutkinto-ohjeet \(intra\)](#)

7.2 Opettajankoulutuksen todistukset

Yksikön johtaja päättää lukuvuosittain valmistumispäivät ammatillisissa opettajanopinnoissa.

HAMK antaa todistuksen suoritetuista opettajankoulutuksista. Suomenkielisestä opettajankoulutuksesta annetaan suomenkielinen todistus ja opintosuoritusote. Englanninkielisestä opettajankoulutuksesta annetaan todistus ja opintosuoritusote sekä suomen- että englanninkielisenä. Kaikille valmistuneille annetaan maksuton englanninkielinen kansainväliseen käyttöön tarkoitettu todistuksen liite, Certificate Supplement.

7.3 Erikoistumiskoulutusten todistukset

HAMK antaa erikoistumiskoulutuksista todistuksen ja liitteenä opintosuoritusotteen.

7.4 Korkeakouludiplomit ja osaajakoulutukset

HAMK antaa korkeakouludiplomista ja osaajakoulutuksista todistuksen ja liitteenä opintosuoritusotteen.

[Valmistuminen \(intra\)](#)

8. Muut ohjeet

8.1 Yhdenvertaisuus, saavutettavuus ja esteettömyys

Yhdenvertaisuuden edistäminen pohjautuu yhdenvertaisuuslakiin (L21/2004). Yhdenvertaisuuden edistämisen toimintaohjeessa on kerrottu, miten HAMKissa huolehditaan yhdenvertaisuuden, saavutettavuuden ja esteettömyyden toteutumisesta sekä hakuvaiheessa että opiskelun aikana.

[Yhdenvertaisuussuunnitelma](#)

[Saavutettavuussuunnitelma](#)

8.2 Turvallisuus ja järjestys

Turvallisuustyö perustuu lainsäädäntöön, joka edellyttää turvallisen opiskelu- ja työympäristön mahdollistamista kaikille yhteisön jäsenille (AmkL 932/2014, 31§, TyöturvL 738/2002, 8§).

Turvallisuustyötä ohjaa HAMK konsernin turvallisuuspolitiikka, ja sen tavoitteena on edistää koko yhteisön hyvinvointia ja tukea HAMKin lakisääteisen tehtävän ja strategisten tavoitteiden toteutumista. Turvallisuustyö painottuu erityisesti arjen turvallisuuden vahvistamiseen, ja jokaiselle yhteisön jäsenelle on oikeus edistää turvallisuutta.

Tahalliset, tarkoitukselliset tai selkeistä laiminlyönneistä johtuvat yleistä turvallisuutta tai järjestystä vaarantavat tilanteet rinnastetaan häirintätilanteisiin (ks. 8.2.1) ja niiden käsittelyssä sovelletaan samaa menettelyä (ks. 8.2.1, 8.2.2.)

[Turvallisuussivusto \(intra\)](#)

Kampusten turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat (HAMKin verkkosivut)

8.2.1 Häirintätilanteet ja vilppi

Yhteishauissa valintakokeiden vilppiepäilyissä noudatetaan opiskelijavalintakonsortion ohjeita.

Jos opiskelija häiritsee opetusta, käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti tai vaarantaa toisen henkeä tai terveyttä, hänet voidaan määrätä poistumaan opetustilanteesta. Koulutuspäällikkö voi kieltää opiskelijaa osallistumasta opetukseen enintään kolmeksi työpäiväksi. (L932/2014, 38§.)

Jos opiskelija menettelee vilpillisesti tentissä, tilaisuuden valvoja poistaa hänet tilaisuudesta ja suoritus hylätään. Jos vilppi todetaan vasta tentin jälkeen, myös silloin suoritus hylätään. Toisen henkilön tuottaman sisällön kopioiminen ja esittäminen omana tuotoksena on kiellettyä ja siitä seuraa opintosuorituksen hylkääminen. Opettaja tarkastaa opiskelijoiden kirjalliset opintosuoritukset plagioinnin varalta.

[Opinnäytetyö-sivusto \(HAMKin verkkosivut\)](#)

8.2.2 Varoituksen antaminen

Ennen kirjallisen varoituksen antamista tai erottamista koulutuspäällikkö yksilöi teon tai laiminlyönnin, tekee asiasta tarpeellisen selvityksen ja varaa opiskelijalle tilaisuuden tulla asiassa kuulluksi.

Rehtori voi koulutuspäällikön esityksestä päättää kirjallisen varoituksen antamisesta opiskelijalle, jos opiskelija

- häiritsee opetusta
- käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti
- menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo ammattikorkeakoulun järjestystä
- kieltäytyy ammattikorkeakoululain 36§:ssä tarkoitetun huumausainetestistä koskevan todistuksen esittämisestä

- on ammattikorkeakoululain 36§:ssä tarkoitetun selvityksen perusteella käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt

Jos opiskelijan teko tai laiminlyönti on vakava tai toistuva, HAMKin hallitus voi päättää opiskelijan erottamisesta enintään yhdeksi vuodeksi. (L932/2014, 38-39§.)

8.2.3 Huumausainetestausta

Opiskelija voidaan velvoittaa esittämään huumausainetestiä koskeva todistus, jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelija on huumausaineiden vaikutuksen alaisena opintoihinsa kuuluvissa käytännön tehtävissä tai harjoittelussa tai että opiskelijalla on huumausaineriippuvuus. Laissa on määritelty ehdot, minkä perusteella huumausainetestausta voidaan vaatia opiskelijalta (L932/2014, 36§). HAMKin menettely on kirjoitettu Päiheteettömyysohjelmaan.

[Päiheteettömyysohjelma](#)

8.3 Tutkintolautakunta

Oikaisuvaatimus toimitetaan tutkintolautakunnalle sähköpostilla tutkintolautakunta@hamk.fi tai osoitteeseen HAMKin tutkintolautakunta, Kirjaamo, PL 230, Visamäentie 35A, 13101 Hämeenlinna. Oikaisuvaatimus katsotaan saapuneeksi ajoissa, kun se on kirjattu saapuneeksi 14 päivän kuluessa siitä, kun hakija/opiskelija on saanut tiedon päätöksestä.

[Tutkintolautakunnan toimintaohje](#)